

JAARVERSLAG 2021

4 en 5 mei
Nijmegen

JAARVERSLAG 2021

Tegen de verwachting speelden de Corona maatregelen ons ook in 2021 nog parten. Alle activiteiten en vergaderingen tot juni zijn afgelast, online of anderszins gerealiseerd. Op 5 oktober kon nog een algemeen bestuursvergadering gehouden worden, na half november trad weer een nieuwe lockdown in.

Op 4 november werd het (uitgestelde) Onderwijssymposium over de Holocaust alsnog georganiseerd. Live evenementen waren verder niet meer toegestaan. Binnen de beperkende mogelijkheden zijn er enkele alternatieve projecten ontwikkeld, zoals de uitgave van de bundel *Vervolging, Repressie en Verzet in Nijmegen 1933-1945*, 3 promotie videofilms over *Freedom 's Cool* en inzet voor een ereteken voor Rabbijn Salomons.

In het financiële verslag zijn opgenomen een aantal noodzakelijkerwijze gemaakte onkosten en de aangepaste besteding van ons reguliere budget in 2021.

Een constante in de activiteiten is de website www.oorlogsdodennijmegen.nl. De Werkgroep Oorlogsdoden Nijmegen onderzoekt de achtergrond van Nijmeegse oorlogsdoden en maakt deze toegankelijk voor iedereen. De respons op deze site is groot en steunt de werkgroep in haar missie om via de site een virtueel monument op te richten voor alle Nijmeegse oorlogsdoden.

Het financieel jaarverslag wordt afzonderlijk bijgevoegd.

DE ACTIVITEITEN IN 2021

• HERDENKINGSPROGRAMMA 4 MEI

De Herdenkingsdienst in de St Stevenskerk voorafgaande aan de kranstlegging op het Trajanusplein moest vervallen, evenals het Herdenkingsconcert na afloop in De Vereeniging. Om dit te compenseren is er een bijzondere videoproductie tot stand gebracht. Het Nijmeegse 4 en 5 mei Comité en de gemeente Nijmegen hebben de handen ineengeslagen voor de productie van een bijzonder herdenkingsprogramma op 4 mei, met als leidraad de tragische lotgevallen van de Nijmeegse familie Creutzberg tijdens de Tweede Wereldoorlog. Dit programma werd op 4 mei vanaf 19.30 uur uitgezonden op televisie door RN7 (KPN kanaal 1388, Ziggo kanaal 36) en via Youtube en Facebook van de gemeente Nijmegen. De uitzending was op YouTube ook terug te kijken.

• SYMPOSIUM ONDERWIJS OVER WO2, IN HET BIJZONDER OVER DE HOLOCAUST

Op 4 november 2021 vond het symposium 'Onderwijs over de Tweede Wereldoorlog, in het bijzonder de Holocaust' plaats, georganiseerd door het stedelijk 4en5 mei comité in samenwerking met het Vrijheidsmuseum Groesbeek.

Doel: Er zijn steeds minder ooggetuigen die jongeren kunnen vertellen uit de eerste hand over de oorlog en de Jodenvervolgingen. Ook kan in de lespraktijk het thema Holocaust een gevoelig onderwerp zijn, met name antisemitische reacties oproepen. Het symposium beoogde de lespraktijk te schetsen en tegelijkertijd met voorbeelden en didactisch materiaal het onderwijsveld te ondersteunen.

Het symposium had als doelgroep docenten en studenten geschiedenis, maar uitdrukkelijk ook diegenen die zich betrokken voelen.

Het aantal deelnemers bedroeg 90 personen.

Inhoud: Sprekers waren Stefan Skotnicki (4 en 5 Mei Comité Nijmegen), Ria van den Brandt (Radboud Universiteit Nijmegen), Wiel Lenders (directeur Vrijheidsmuseum), Marc van Berkel (Hogeschool Arnhem en Nijmegen), Huub Kurstjens (CITO) en Daniëlle van der Meer (Anne Frank Stichting). Het plenaire gedeelte van de avond werd afgesloten met een paneldiscussie, waaraan ook de aanwezigen in de zaal betrokken werden.

Na afloop kon men een bezoek te brengen aan de informatiemarkt, een workshop te volgen die verzorgd werd door de Anne Frank Stichting of deelnemen aan een rondleiding van de vaste of tijdelijke tentoonstelling van het museum.

Over het symposium zijn twee video's gemaakt, een vooral gericht op docenten en een gericht op leerlingen. Dit kan dienen als aanzet tot discussie binnen scholen. Beide video's worden via de website van het comité en via sociale media beschikbaar gesteld.

Organisatie: Het symposium vond plaats in het Vrijheidsmuseum, dat een prachtige locatie was met voldoende ruimte voor de verschillende activiteiten. Via persberichten, de mailing naar de deelnemers en de site van het museum werd de informatie verspreid. Ook werd technische en organisatorische ondersteuning geboden.

Het comité was verantwoordelijk voor de uitnodigingen aan de sprekers en voor de verdere inhoud van het symposium en de ontvangst van alle deelnemers.

Door een financiële bijdrage van de Gemeente Nijmegen was het comité in staat het symposium kosteloos voor alle deelnemers aan te bieden.

- **HERDENKING JOODSE GEMEENTE KITTY DE WIJZEPLAATS**

De jaarlijkse herdenking van de Joodse slachtoffers van de II-e WO werd in 2021 georganiseerd door Joodse Gemeente Nijmegen en vanwege corona epidemie wederom online aangeboden.

- **BRANDGRENS 024**

Voor dit jaar is het alleen een kwestie van onderhoud van de plaatjes, er konden verder geen activiteiten worden georganiseerd.

- **WERKGROEP OORLOGSDODEN NIJMEGEN**

www.oorlogsdodennijmegen.nl

De werkgroep bestaat uit de volgende leden: dr. Hardy Beekelaar, Bart Janssen, drs. Rob Camps (Regionaal Archief Nijmegen, RAN), drs. Willemien de Mulder-Mertens, Ellen Nijboer MA (RAN), drs. Carla Rieter-Michelotti (secretaris), dr. Henk Termeer (voorzitter), drs. Henk Trapman (RAN); als buitenleden/adviseurs maken verder dr. Joost Rosendaal (Radboud Universiteit) en dr. Lennert Savenije (Radboud Universiteit) van de werkgroep deel uit.

Na een oproep van begin maart om nieuwe leden te werven in de nieuwsrubriek van de ODN-website meldden zich vier kandidaten, die inmiddels allemaal op proef meedraaien op een bepaald terrein te weten Nienke Noijen-Jousma (Irish Guards), Mathé Prick (politierapporten uit 1943-1945), Marianne Kalthoff (Communicatie en PR) en Bas Aalders (Nederlands-Indië).

NIEUWE PROJECTEN

Omdat er geen evenementen meer georganiseerd konden worden zijn de vrijgevallen middelen deels ingezet om nieuwe initiatieven te ontplooien of te onderzoeken.

1. Videofilms voor de promotie onder jongeren van Freedom's Cool, Weekendschool en Bevrijdingsfestival.

Nu de continuïteit in de activiteiten is verbroken, proberen we om de interesse van de jongeren vast te houden door middel van 3 promotiefilms, die over een langere periode gebruikt kunnen worden in de werving en PR van deze drie activiteiten.

Video 1: Freedom 'S Cool Festival

Video over het traject van een of meerdere deelnemers van het Freedom 'S Cool Festival en daarbij ook ingaan op het belang van vrijheid. Ondanks dat er wel aandacht wordt besteed aan de inhoud van het thema en het festival, wordt er niet ingegaan op het huidige jaarthema zodat de video tijdloos blijft. Daarnaast komt ook het onderwerp talentontwikkeling en begeleiding aan bod, waar momenteel met verschillende partners over gesproken wordt.

Video 2: Freedom 'S Cool - IMC Weekendschool

Video over het traject van het vak 'Freedom 'S Cool Festival' wat wordt gegeven op de IMC Weekendschool Nijmegen. Tijdens een of meerdere lessen worden de leerlingen van de Weekendschool gevolgd. De leerlingen krijgen onder begeleiding van verschillende gastdocenten een kijkje in de wereld van muziek en performance. Vrijheid staat in alle lessen centraal. Er wordt toegewerkt naar een optreden op het Freedom 'S Cool Festival.

Video 3: Freedom 'S Cool - Bevrijdingsfestival

In deze video komen het Freedom 'S Cool Festival en het vak Freedom 'S Cool samen op het Bevrijdingsfestival. De winnaar van het festival zal optreden. Daarnaast zijn alle leerlingen van het vak Freedom 'S Cool en alle deelnemers van het festival uitgenodigd. Naast deze beelden worden er gesprekken gevoerd met bezoekers (focus op jongeren) van het Bevrijdingsfestival over hun beleving van vrijheid, hun eigen strijd voor vrijheid, hun visie en ervaringen m.b.t. vrijheid, etc. Een cultureel diverse groep komt aan het woord. De beelden worden afgewisseld met live beelden van optredens

tijdens het Bevrijdingsfestival en shots van het festivalterrein.

2. Ereteken Rabbijn Salomons. Ons plan om een ereteken voor deze gedenkwaardige rabbijn aan te brengen op het station is inmiddels opgestart. De gemeente neemt ons initiatief mee in de herstructurering van het station. Piet Timmermans en Ruti Vardi nemen deel aan het projectoverleg van de gemeente met de NS. Tevens is een team van deskundige adviseurs verzameld dat ons zal adviseren op de bijzondere aspecten van dit project.

3. Verzetsbundel i.s.m. Numaga

Net voor het eind van het jaar is onder redactie van Henk Termeer en Jan Brauer (Numaga) een thematische bundel gerealiseerd, waarin een aantal meest eerder door Numaga uitgebrachte artikelen bijeengebracht is, met als thema vervolging, repressie en verzet in Nijmegen 1933-1945. De 1e druk hiervan zal 1700 exemplaren omvatten. Het is de bedoeling om deze bundel te verspreiden onder relaties van het comité.

1. Wat is vrijheid voor mij

In samenwerking met de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid (OBGZ) is een format ontwikkeld voor een reeks van drie bijeenkomsten over het thema vrijheid. In die reeks zullen enkele door de gemeente Nijmegen onderscheiden personen worden bevraagd op het thema vrijheid: wat betekent vrijheid voor hen persoonlijk en voor de invulling van hun maatschappelijke inzet. In het format worden daarnaast ook 2 andere componenten ingepast: een schrijver zal een literaire inbreng verzorgen en tenslotte wordt er ook een muzikale omlijsting gerealiseerd. De drie bijeenkomsten zullen plaatsvinden in de periode maart/april 2022 in de locatie Mariënborg van het OBGZ.

PUBLICITEIT

De techniek en inhoud van de website van het comité waren sterk verouderd. In 2021 is door Roeland Segeren en Bregje Jaspers een begin gemaakt met de reconstructie van de website. Hiervoor is extern een opdracht verstrekt. Deze wordt in januari 2022 afgerond.

BESTUUR STICHTING STEDELIJK 4 en 5 MEI COMITÉ

Het 4 en 5 mei comité is een organisatie zonder kantoor. De bestuursvorm is een stichting.

De leden zijn onbezoldigd. De activiteiten worden gefinancierd met subsidie van de gemeente Nijmegen (hoofdbestanddeel) en via sponsoring of giften.

Waalbrugspeld voor Hardy Beekelaar

Als uitvloeisel van het afscheid Hardy Beekelaar in september 2020 werd aan hem op 7 juli 2021 door Burgemeester Bruls een Waalbrugspeld toegekend vanwege zijn vele verdiensten voor Nijmegen. Geheel verrast nam Hardy Beekelaar dit in ontvangst bij een plezierige feestelijke bijeenkomst in de Schepenhof in het stadhuis.

Herbenoemd

In 2021 zijn herbenoemd na een unanieme instemming door de overige bestuursleden, **Piet Timmermans** als voorzitter en **Hans Kolvenbach** als bestuurslid.

Wisselingen

- **Iris Dracht** heeft het bestuur verlaten omdat zij het de bestuurstaken niet meer kon combineren met haar werk. Het bestuur was haar zeer erkentelijk voor haar inzet, maar heeft ook door de omstandigheden schriftelijk afscheid van haar moeten nemen.
- In de daardoor ontstane vacature kon na een sollicitatieprocedure het bestuur **dr. Ruti Vardi** verwelkomen. Per 1 oktober kon **Roeland Segeren** worden benoemd in de vacature met de P.R. en communicatietaken.
- De werving van een **vice voorzitter** werd bemoeilijkt doordat er geen gesprekken mogelijk waren in de lockdown. De eerste gesprekken hebben nog niet tot een kandidatuur geleid.

Samenstelling bestuur

Drs. Piet Timmermans, voorzitter; Vacature vice-voorzitter; Cobie Jolink, secretaris; Willemien de Mulder-Mertens, penningmeester.

Leden: Bregje Jaspers, Hans Kolvenbach, Yasmine Kolvenbach, Roeland Segeren MA (per 1 oktober), prof. dr. Stefan Skotnicki, dr. Henk Termeer, dr. Ruti Vardi (per 15 juni), drs. Martijn Vermeulen.

De **adviescommissie voor de muziekprogrammering** van het herdenkingsconcert bestaat uit drs. André Bronzwaer en prof. dr. Remieg Aerts.

Werkgroep Oorlogsdoden Nijmegen bestaat uit de volgende leden:

Dr. Henk Termeer (voorzitter), drs. Carla Rieter-Michelotti (secretaris),

Dr. Hardy Beekelaar (initiatiefnemer), drs. Rob Camps (Regionaal Archief Nijmegen, RAN), Bart Janssen, drs. Willemien de Mulder-Mertens (4en5 mei Nijmegen), Ellen Nijboer MA (RAN), drs. Henk Trapman (RAN) en drs. Martijn Vermeulen (4en5mei Nijmegen). Dr. Joost Rosendaal (Radboud Universiteit) en dr. Lennert Savenije (Radboud Universiteit) adviseren de werkgroep als buitenlid. Vier kandidaatleden werken al op

proef mee op een bepaald terrein: Nienke Noijen-Jousma (Irish Guards), Mathé Prick (politierapporten uit 1943-1945), Marianne Kalthoff (Communicatie en PR) en Bas Aalders (Nederlands-Indië).

Het bestuur heeft in 2021 2 x plenair kunnen vergaderen. De overige 3 geplande vergaderingen werden 1x online gehouden en 2 x door het DB uitgevoerd met een emailronde achteraf. Op 13 oktober was het nog net mogelijk om het jaarlijks etentje te organiseren.

Organisatie

Het comité werkt samen met organisaties in de stad en voert de regie over de programmaonderdelen en de inhoud van de afzonderlijke onderdelen. In goed overleg met de partners laat het comité de feitelijke uitvoering zoveel mogelijk over aan de professionele deskundigheid van die partners. In het verlengde hiervan is binnen het comité steeds een van de leden het eerste aanspreekpunt voor het betreffende onderdeel, bij complexe onderdelen ondersteund door een tweede lid. Van de leden wordt dus een bijdrage gevraagd aan de algemene lijn van het programma en het functioneren van het comité, naast een specifieke bijdrage aan een of meerdere programmaonderdelen.

Verantwoordelijkheden in het bestuur

Algemene leiding, PR en woordvoering en vertegenwoordiging naar buiten: Piet Timmermans, voorzitter

Website Oorlogsdoden: Henk Termeer (coördinator), Martijn Vermeulen en Willemien de Mulder-Mertens

Lesbrief Oorlogsdoden, samenwerking met OBGZ en film: Willemien de Mulder-Mertens

Stadswandelingen, lezingen en onderwijs projecten jeugd: Martijn Vermeulen

Herdenkingsplechtigheden advisering: Piet Timmermans

Herdenkingsconcert en presentatie herdenkingsdienst: Piet Timmermans

Gedenkteken Rabbijn Salomons: Piet Timmermans en Ruti Vardi

Kinderbevrijdingsfestival en secretariaat van de stichting: Cobie Jolink

Bevrijdingsfestival: Hans Kolvenbach en Yasmine Kolvenbach

Publiciteit: Roeland Segeren en Bregje Jaspers

Financiën: Willemien de Mulder-Mertens en Piet Timmermans

Freedom's Cool: Hans en Yasmine Kolvenbach

Contact Joodse gemeente: Stefan Skotnicki.

Open Joodse Huizen, Ruti Vardi

Brandgrens 024 en ontwerp en productie folders en PR materiaal: Bregje Jaspers

Contacten Onderwijs: Martijn Vermeulen, Willemien de Mulder, Bregje Jaspers

Symposium onderwijs over de Holocaust: Martijn Vermeulen, Willemien de Mulder en Stefan Skotnicki

Website: www.4en5mei-nijmegen.nl. Facebookpagina.

Contactadres bestuur: secretaris Cobie Jolink, telefoon 06-13 22 4657.

Email info@4en5mei-nijmegen.nl (of voor bestuurszaken evt. privé mail van de secretaris).

Samenwerkingspartners

- Gemeente Nijmegen, Burgemeester Bruls
- Prof dr Remieg Aerts en mr André Bronzwaer programmacommissie herdenkingsconcert
- Het Symfonieorkest Nijmegen
- Het Studentenorkest CMC
- Concertgebouw De Vereniging
- De Joodse Gemeente
- De Lindenberg
- Poppodium Doornroosje
- Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid
- *Scholen, Schoolbands van Notre Dame des Anges, NSG Groenewoud, het Stedelijk Gymnasium, Kandinsky College, SSGN, het Montessori College, Karel de Grote College en de Metameer voor deelname aan Freedom s Cool.*
- IMC Weekendschool Nijmegen
- Infocentrum WO 2 en Vrijheidsmuseum
- Radboud Reflects, Radboud Universiteit,
- Regionaal Archief Nijmegen en Stadswandeling Nijmegen
- Voor het brengen van de Vrijheidsvlam: Team Zevenheuvelen, Cifla, 't Haasje, Nijmeegse Studenten Survivalrun Vereniging FORTIS ET LIBER (NSSV FEL) en het Stedelijk Gymnasium Nijmegen en de
- Veteranen van Team Sunset March
- LUX
- Open Joodse Huizen

Nijmegen, maart 2022